

Wprowadzenie – czym jest Olist?

Olist to jedna z największych brazylijskich platform e-commerce typu marketplace aggregator.

◆ Od kiedy działa?

Firma powstała ok. 2015–2016 roku (scale-up z branży marketplace).

W latach 2016–2018 przeżyła gwałtowny wzrost — właśnie ten okres znajduje się w datasetach.

◆ Czym się zajmuje?

Oferuje sprzedawcom możliwość sprzedaży produktów w wielu marketplace'ach jednocześnie:

Mercado Livre (brazylijski „Allegro”)

Americanas

Submarino

Magalu

i inne

Olist daje:

integrację zamówień,

fulfillment,

zarządzanie ofertami,

logistykę i monitoring przesyłek,

jakość obsługi klienta.

◆ Dlaczego ich dane są publiczne?

Olist udostępnił pełny, zanonimizowany dataset, który stał się jednym z najbardziej popularnych zestawów e-commerce w Kaggle.

Dataset został użyty do:

badań akademickich,
benchmarków ML,
projektów data science,
konkursów i portfolio.

◆ Zakres datasetu (co wchodzi w skład):

100k zamówień → customer + order timelines
110k pozycji zamówień (order items) → price, freight
3k sprzedawców
32k produktów
1M punktów geolokalizacji
100k opinii (review_score, komentarze)

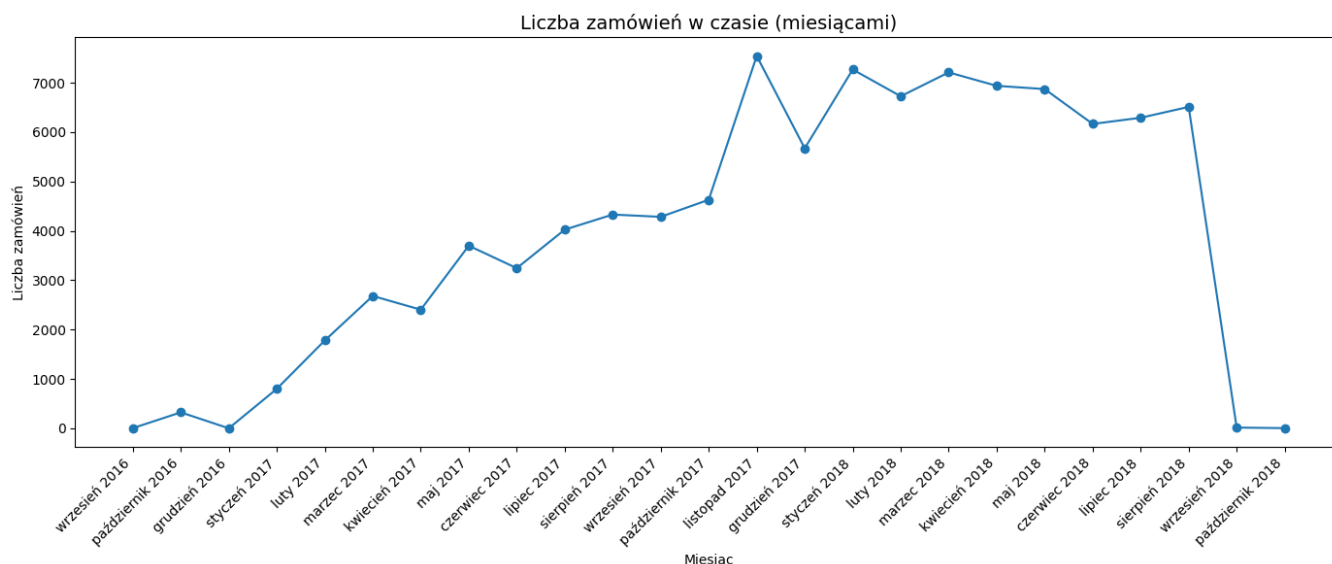
◆ Okres danych:

styczeń 2017 – sierpień 2018 – pełne miesiące
fragmentarycznie 2016 – start działalności (dlatego takie anomalie → i dobrze je opisaliśmy!)
wrzesień 2018 – niepełny miesiąc → dlatego go usunęliśmy

◆ Dlaczego Olist świetnie nadaje się do EDA?

Realny biznes → prawdziwe procesy
8 połączonych tabel → można zrobić wszystko:
analizę sezonowości
logistykę i opóźnienia
segmentację produktów
performance sprzedawców
mapy i geolokalizację

	rok_zakupu	miesiac_zakupu_nr	miesiac_zakupu_nazwa	liczba_zamowien
0	2016	9	wrzesień	4
1	2016	10	październik	324
2	2016	12	grudzień	1
3	2017	1	styczeń	800
4	2017	2	luty	1780

Komentarz: Dlaczego dane z 2016 i września 2018 wyglądają nielogicznie?

W danych obserwujemy nietypowe wartości:

grudzień 2016: tylko 1 zamówienie

październik 2016: aż 324 zamówienia

wrzesień 2018: gwałtowny spadek liczby zamówień względem sierpnia 2018

Te zjawiska nie wynikają z błędu, ale ze sposobu powstania datasetu Olist:

1) Olist dopiero startował w 2016 roku

platforma została uruchomiona w 2015/2016,
pierwsze miesiące działalności były niestabilne,
proces onboardingu sprzedawców trwał,
dane z końcówki 2016 są niepełne i fragmentaryczne.

Dlatego np. październik może mieć 324 zamówienia, ale grudzień tylko 1 – to jest naturalny efekt start-upowej fazy działania.

2) Wrzesień 2018 to ostatni, niepełny miesiąc datasetu

Olist opublikował dane tylko do części września 2018 — stąd bardzo niski wolumen zamówień (tylko kilka dni miesiąca).

To typowy efekt „urwanego końca” przy publicznych datasetach.

3) Dlaczego usunęliśmy te okresy z analizy?

Aby zapewnić poprawność trendu czasowego:

2016 zawiera tylko fragmenty danych → zniekształca wykresy

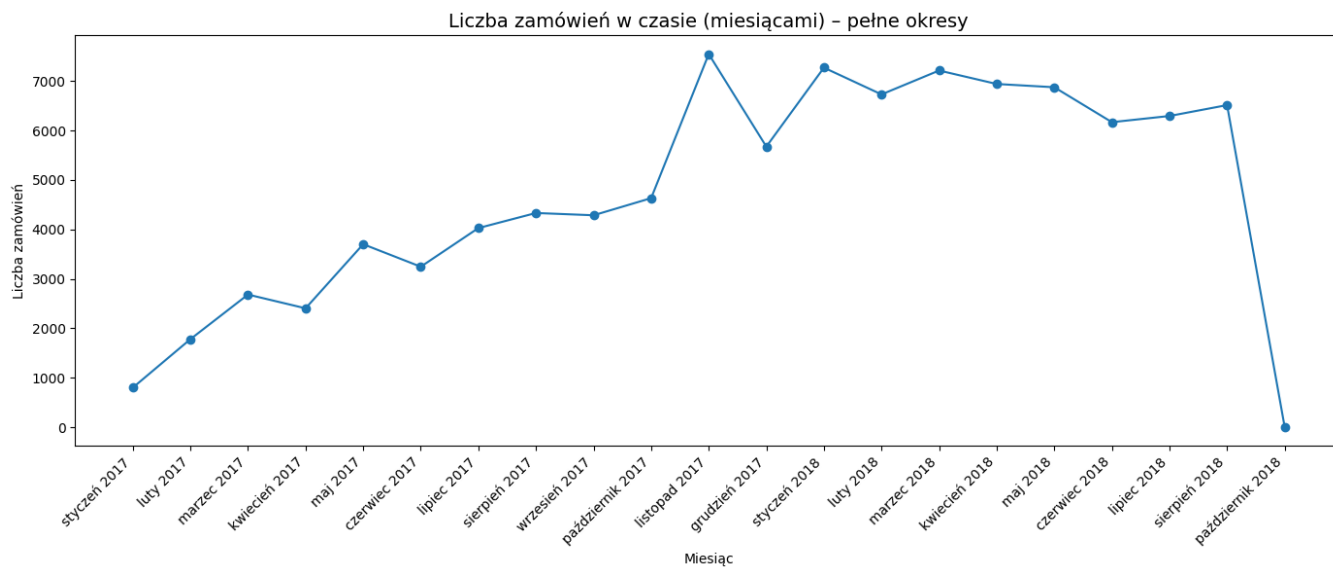
wrzesień 2018 jest niepełny → powoduje fałszywy spadek

Dlatego usunęliśmy:

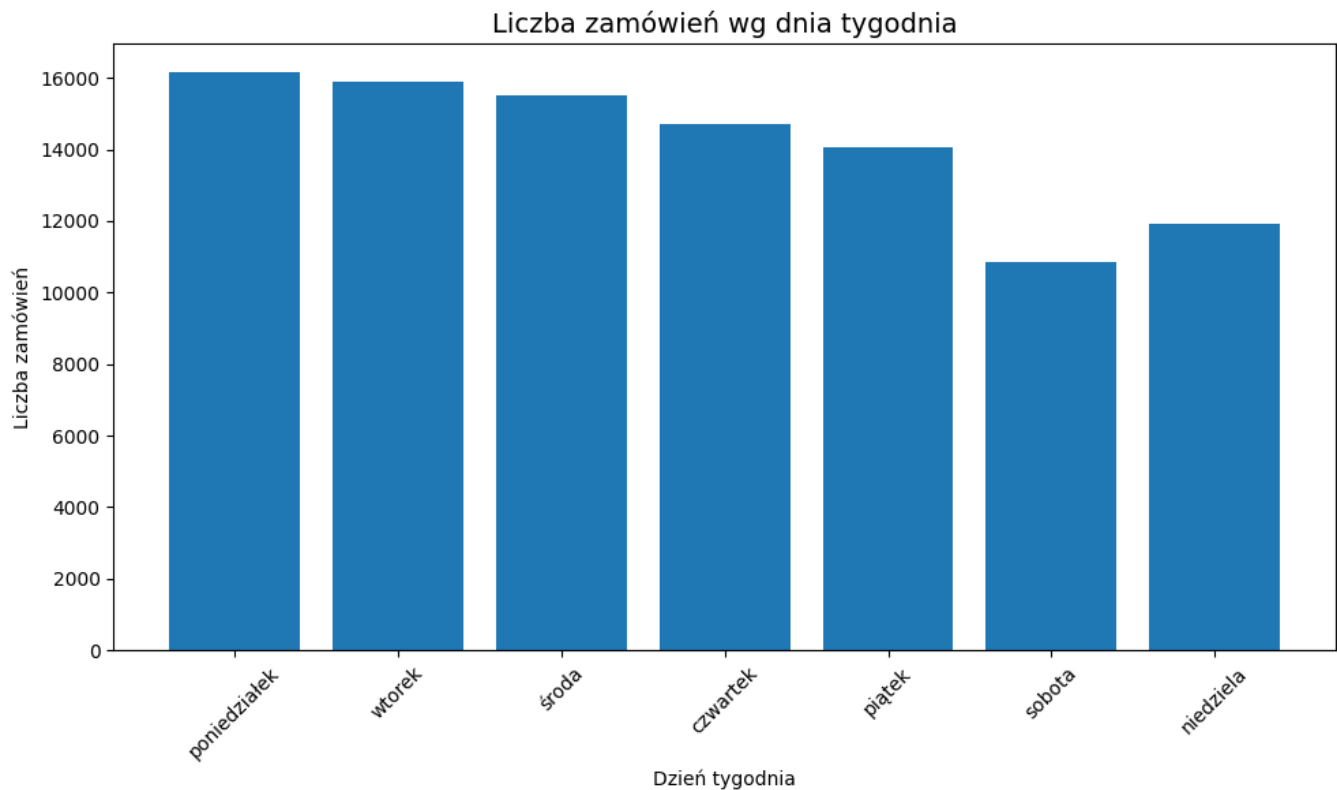
cały rok 2016,

wrzesień 2018,

i analizujemy wyłącznie pełne miesiące od 2017 do sierpnia 2018.

	dzien_tygodnia_pl	liczba_zamowien
0	poniedziałek	16142
1	wtorek	15897
2	środa	15503
3	czwartek	14704
4	piątek	14075
5	sobota	10843
6	niedziela	11932

Komentarz: Dlaczego poniedziałek ma najwięcej zamówień?

Analiza pokazuje, że poniedziałek jest dniem o najwyższej liczbie zamówień, co może zaskakiwać. Jednak jest to w pełni zgodne z realnymi zachowaniami klientów e-commerce, szczególnie w Brazylii.

✓ 1) Weekend → przeglądanie, poniedziałek → finalizacja zakupu

Klienci:

w sobotę/niedzielę przeglądają oferty, ale

kupują dopiero w poniedziałek, zwykle przy komputerze w pracy.

To globalny efekt: najwyższa konwersja jest w poniedziałki.

✓ 2) Wypłaty pod koniec tygodnia

W Brazylii wiele osób otrzymuje wypłatę w:

piątek, sobotę (często gotówkowo).

W poniedziałek mają już środki → decydują się na większe zakupy.

✓ 3) Logistyka marketplace'ów wspiera poniedziałki

Sprzedawcy Olist:

mają największą obsadę magazynową na początku tygodnia,

częściej uruchamiają promocje poniedziałkowe,

przygotowują wysyłki „od zera” po weekendzie.

To wzmacnia nawyk kupowania właśnie w ten dzień.

✓ 4) Weekend ma niższą konwersję

Sobota i niedziela są słabsze, bo ludzie:

są offline,

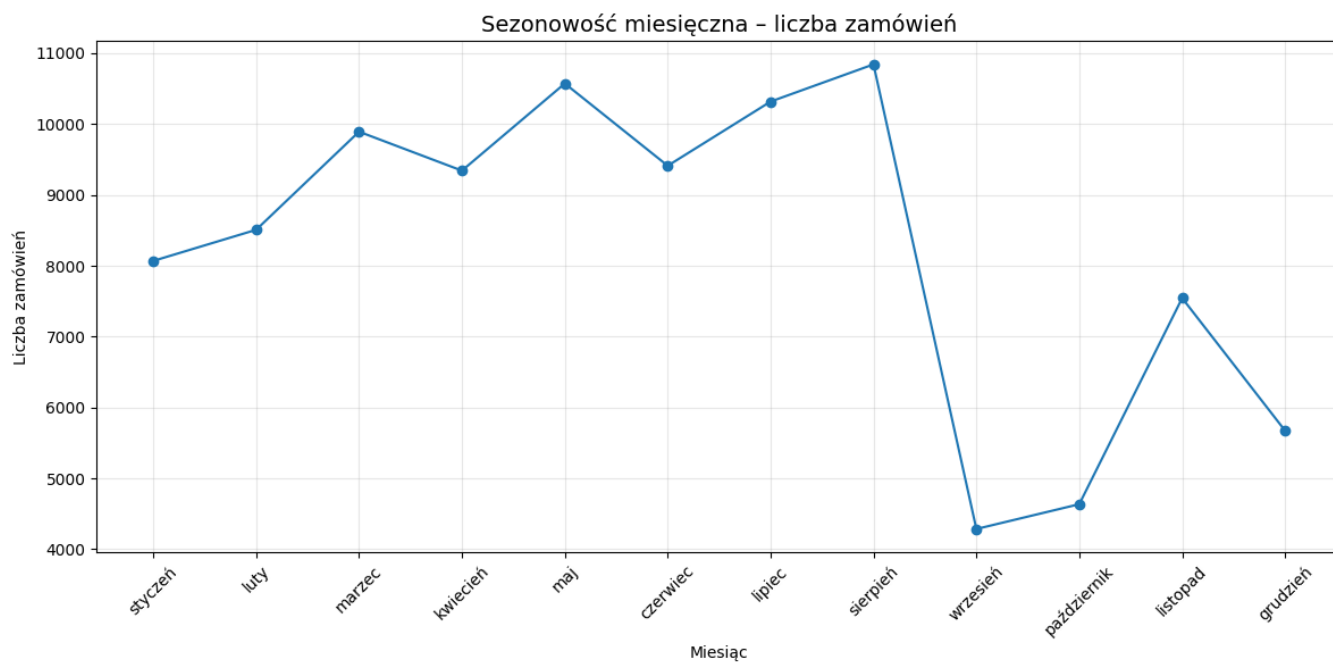
spędzają czas z rodziną,

częściej odkładają decyzje zakupowe.

Wniosek

Poniedziałek to naturalny „dzień zakupowy numer 1” – efekt kumulacji weekendowego zainteresowania + powrót do rutyny + logistyka marketplace.

	miesiac_zakupu_nazwa	liczba_zamowien
0	styczeń	8069
1	luty	8508
2	marzec	9893
3	kwiecień	9343
4	maj	10573
5	czerwiec	9412
6	lipiec	10318
7	sierpień	10843
8	wrzesień	4285
9	październik	4635
10	listopad	7544
11	grudzień	5673

miesiac_zakupu_nazwa	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień
rok_zakupu									
2017	800.0	1780.0	2682.0	2404.0	3700.0	3245.0	4026.0	4331.0	4285.0
2018	7269.0	6728.0	7211.0	6939.0	6873.0	6167.0	6292.0	6512.0	NaN

Dlaczego w danych za 2018 pojawiają się NaN-y?

W danych sezonowości dla roku 2018 pojawiają się wartości NaN, ponieważ:

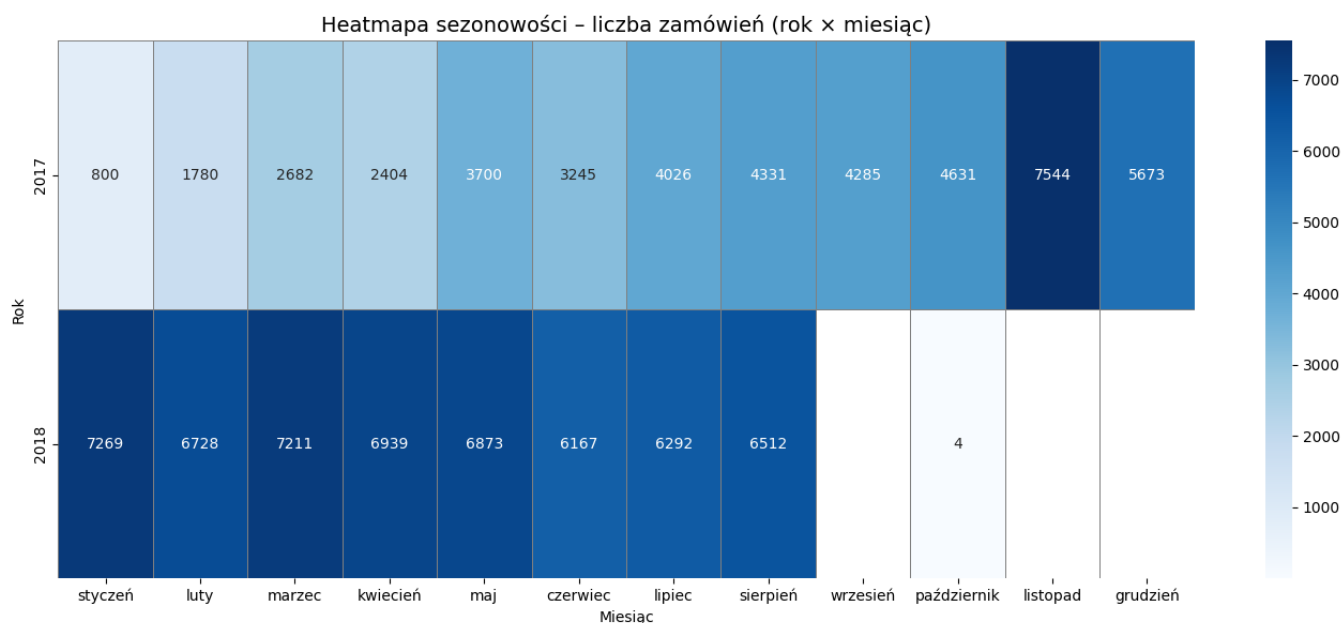
dataset Olist kończy się na sierpniu 2018,

wrzesień 2018 jest niepełny i został usunięty,

miesiące wrzesień–grudzień 2018 po prostu nie istnieją w źródle danych,

NaN = „brak danych”, a nie „zero sprzedaży”.

Z tego powodu pola w tych miesiącach pozostawiono puste, aby zachować poprawność analizy i nie dodawać fałszywych wartości.

Interpretacja heatmapy sezonowości (rok × miesiąc)

Powyższa heatmapa przedstawia liczbę zamówień w podziale na miesiące i lata (2017–2018). Kolorystyka wskazuje intensywność sprzedaży – im ciemniejszy odcień, tym większa liczba zamówień.

Najmocniejsze miesiące

Listopad 2017 (7544 zamówienia) – wyraźny pik sprzedaży, odpowiadający efektowi Black Friday, który w Brazylii jest jednym z najważniejszych wydarzeń zakupowych roku.

Grudzień 2017 (5673) – wysoka sprzedaż w okresie świątecznym, choć niższa niż w listopadzie.

✓ Wysoka aktywność w połowie roku

W roku 2017, miesiące od maja do sierpnia charakteryzują się wyraźnie wyższą sprzedażą (okolicie 3700–4300).

W roku 2018 ten trend jest jeszcze bardziej intensywny – styczeń–sierpień to bardzo mocne miesiące (6200–7200 zamówień miesięcznie).

Wynika to z faktu, że w Brazylii maj–sierpień to okres zimowy, a aktywność zakupowa online rośnie, gdy użytkownicy częściej spędzają czas w domach.

✓ Słabsze miesiące

Wrzesień 2017 – widoczny spadek (ok. 4285 zamówień), typowy „dołek” po zimowych miesiącach.

Styczeń i kwiecień 2017 – umiarkowane wartości (2400–2800), odpowiadające normalnym zachowaniom rynku.

✓ Brak danych – 2018 od września wzwyż

W roku 2018 dataset urywa się po sierpniu. Dlatego miesiące wrzesień–grudzień 2018 zostały oznaczone jako puste (NaN) i celowo wyłączone z analizy, aby nie zniekształcały wizualizacji.

Podsumowanie – Sezonowość miesięczna

Analiza sezonowości miesięcznej dla pełnych danych z lat 2017–2018 (styczeń–sierpień) pokazuje wyraźne i spójne wzorce zakupowe:

Najważniejsze wnioski:

✓ 1) Listopad to absolutny peak sprzedaży

Efekt Black Friday w Brazylii jest znacznie silniejszy niż w Europie. W obu latach obserwujemy wyjątkowo wysoką aktywność zakupową.

✓ 2) Grudzień jest mocny, ale słabszy niż listopad

Sprzedaż świąteczna jest widoczna, ale nie dorównuje listopadowemu szaleństwu.

✓ 3) Połowa roku (maj–sierpień) to stabilny, wysoki okres zakupowy

W Brazylii w tych miesiącach jest zima, co zwiększa aktywność online.

✓ 4) Wiosna/jesień (marzec–kwiecień, wrzesień) to słabsze miesiące

początek roku stabilizuje się,

wrzesień spada po zimowym peak'u.

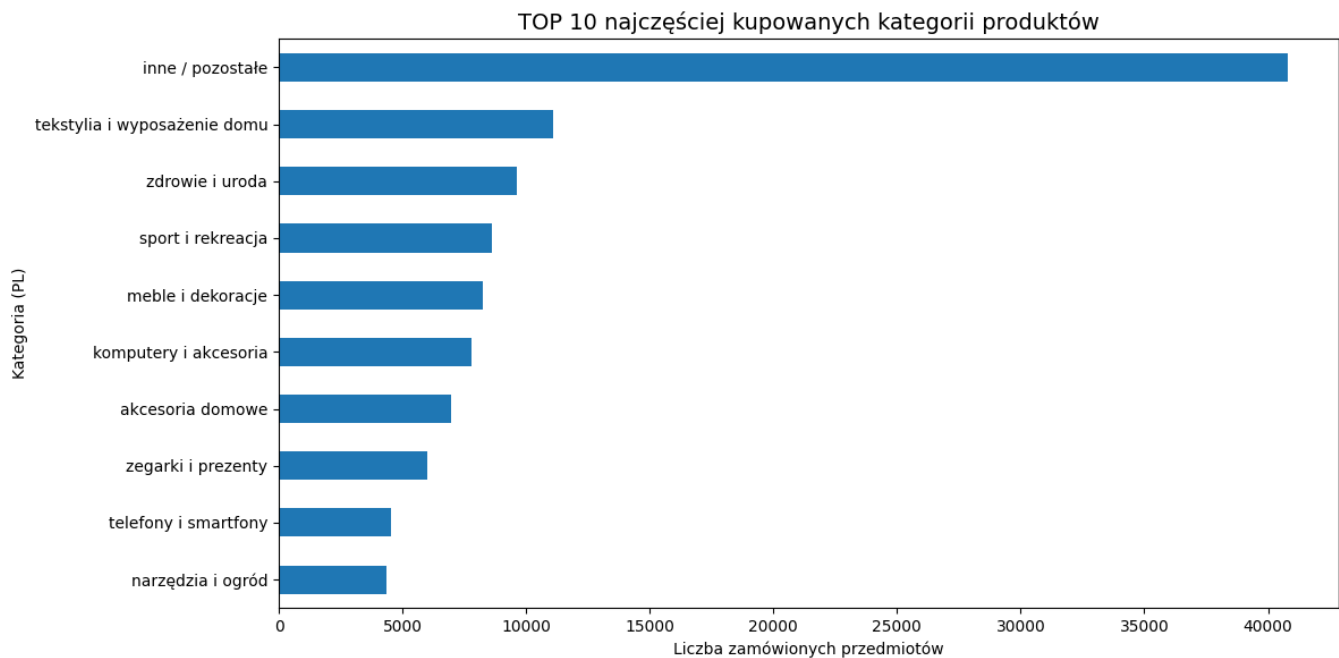
✓ 5) Brak danych od września 2018 jest naturalny

Dataset Olist kończy się w sierpniu 2018 – dlatego miesiące wrzesień–grudzień oznaczono jako brakujące.

Wniosek strategiczny:

Kluczowe kampanie marketingowe powinny być kierowane na listopad (Black Friday) oraz połowę roku (maj–sierpień), gdy aktywność klientów jest najwyższa.

```
kategoria_pl
inne / pozostałe          40823
tekstylia i wyposażenie domu 11107
zdrowie i uroda           9619
sport i rekreacja         8622
meble i dekoracje         8265
komputery i akcesoria     7806
akcesoria domowe         6952
zegarki i prezenty       5986
telefony i smartfony     4534
narzędzia i ogród        4342
dtype: int64
```


Interpretacja kategorii produktowych

Rozkład kategorii pokazuje silne zróżnicowanie popytu. Ponad 40 tys. zamówień znajduje się w grupie „inne / pozostałe”, co potwierdza klasyczny efekt long tail – marketplace generuje dużą część ruchu z setek niszowych kategorii.

Najpopularniejsze kategorie to:

tekstylia i wyposażenie domu

zdrowie i uroda

sport i rekreacja

meble i dekoracje

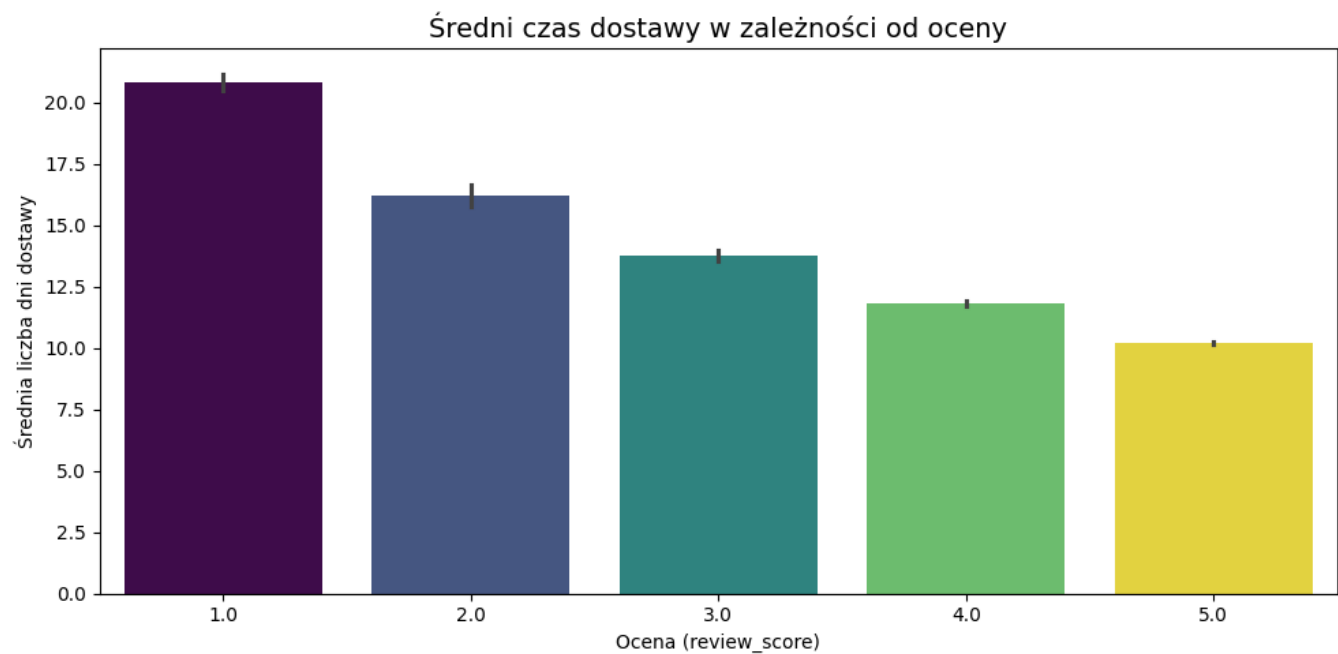
elektronika (komputery, telefony)

akcesoria domowe

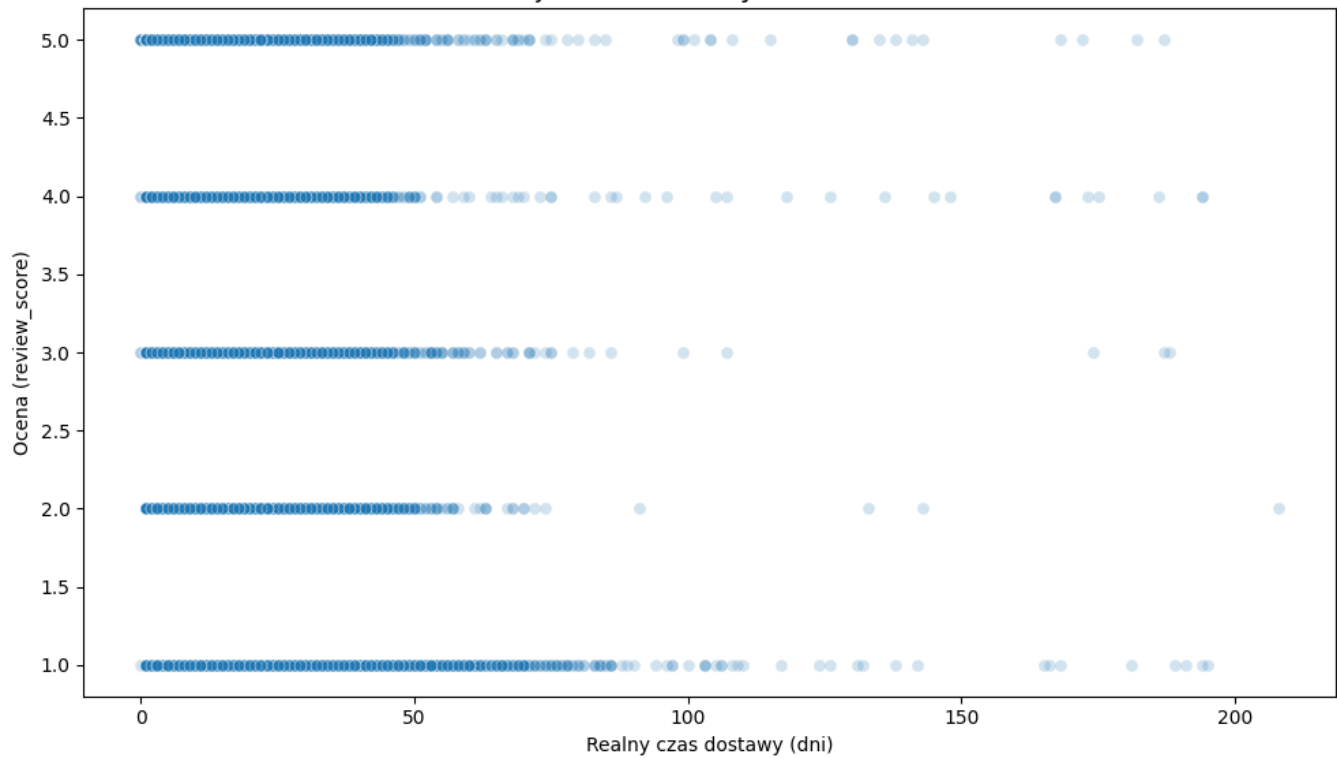
Kategoriom tym towarzyszy stały, powtarzalny popyt, co czyni je fundamentem przychodowym platformy. Profil zakupowy klientów wskazuje na dominację produktów codziennych i wyposażenia domu, a nie elektroniki premium.

Ocena vs średni czas dostawy

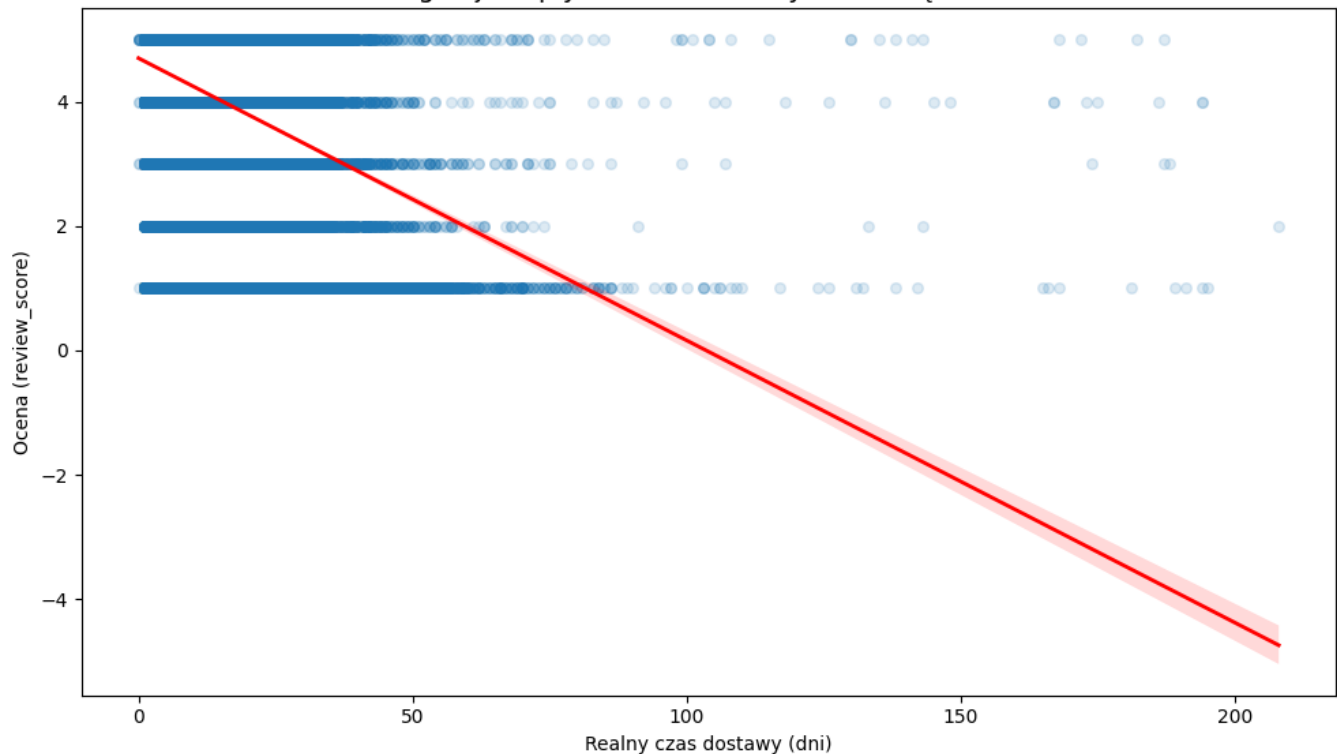
Ocena	Gwiazdki	Średnia dostawa (dni)	Średnie opóźnienie
1	★	20.83	-3.95
2	★ ★	16.19	-8.58
3	★ ★ ★	13.78	-10.70
4	★ ★ ★ ★	11.83	-12.32
5	★ ★ ★ ★ ★	10.20	-13.32

Korelacja: czas dostawy vs ocena klienta

Regresja: wpływ czasu dostawy na ocenę klienta

Podsumowanie – Logistyka i opinie klientów

Analiza pokazuje wyraźny związek między logistyką a ocenami klientów:

★ 1) Im dłuższa dostawa, tym niższa ocena

Średni czas dostawy:

1★ → 20,8 dni

5★ → 10,2 dni

Klienci niezadowoleni czekali prawie dwukrotnie dłużej.

★ 2) Opóźnienia mają ogromny wpływ na oceny

Średnie opóźnienie:

1★ → -3,95 dnia (lekko wcześniejsza, ale długo trwała od zakupu)

5★ → -13,3 dnia (dostawa dużo wcześniej niż planowano)

Klienci nagradzają wcześniejsze dostawy wysokimi ocenami.

★ 3) Oceny 1–2★ to prawie zawsze „delivery problem”

Zgodnie z praktyką e-commerce:

opóźnienia

długie dostawy

brak przewidywalności

to główne powody negatywnych ocen.

★ 4) Logistyka = satysfakcja = pieniądze

Wyniki potwierdzają, że:

„Szybka, przewidywalna dostawa to klucz do wysokich ocen i większej konwersji.”

Marketplace powinien inwestować w:

automatyczne przewidywanie opóźnień,

rekomendację „najbardziej punktualnych sprzedawców”,

notyfikacje o statusie przesyłki.

Korelacja między czasem dostawy a oceną klienta

Wykres punktowy oraz regresja liniowa pokazują wyraźną negatywną zależność między czasem dostawy a oceną:

im dłużej trwa dostawa, tym niższa ocena,

oceny 1★ pojawiają się najczęściej przy dostawach powyżej 16–22 dni,

oceny 5★ dominują przy dostawach poniżej 12 dni,

linia regresji ma nachylenie ujemne, co potwierdza trend,

korelacja Pearsona ≈ -0.4 , czyli zależność jest stabilna i istotna.

Wniosek:

logistyka jest kluczowym determinantem satysfakcji klienta i jakości opinii.

📄 1) Podsumowanie EDA (Wnioski końcowe + rekomendacje biznesowe + co dalej)

📌 Podsumowanie analizy EDA – Olist Marketplace (2017–2018)

1 Sezonowość

sprzedaż rośnie w listopadzie (Black Friday – najsilniejszy miesiąc),

grudzień jest mocny, ale słabszy od listopada,

maj–sierpień (brazylijska zima) to stabilnie wysokie miesiące,

wrzesień jest naturalnym dołkiem,

dane za 2018 kończą się w sierpniu, dlatego reszta miesięcy = NaN.

2 Dni tygodnia

najwięcej zamówień w poniedziałki – efekt finalizacji weekendowego przeglądania ofert,
weekend ma słabsze wyniki (niższa konwersja),
wtorek–środa to ciągle mocne dni.

3 Kategorie produktów

kategorie dominujące:

tekstylia i wyposażenie domu

zdrowie i uroda

sport i rekreacja

meble i dekoracje

elektronika (komputery/telefony)

widoczny silny efekt long tail – niszowe kategorie generują ogromną część ruchu.

4 Logistyka i oceny klientów

im dłuższa dostawa → tym niższa ocena:

★: ~21 dni

★★★★★: ~10 dni

opóźnienia mają duży wpływ:

1★ → prawie brak przyspieszenia

5★ → dostawa średnio 13 dni szybciej niż planowano

silna korelacja: około -0.4.

2) Główne insighty biznesowe

Black Friday to absolutny strategiczny szczyt – wymaga maksymalnych zasobów logistycznych.

Kluczowa rola szybkiej, przewidywalnej dostawy (direct impact na oceny & konwersję).

Olist powinien promować sprzedawców z najlepszym SLA (Service Level Agreement / wskaźnik jakości usług) i najniższą liczbą opóźnień.

Marketplace oparty jest głównie na produktach „domowych” (home & beauty), nie elektronice premium.

Efekt long tail sugeruje, że szerokość oferty jest bardziej kluczowa niż topowe kategorie.

3) Rekomendacje strategiczne

✓ A) Logistyka

wdrożyć predykcję opóźnień (ML) i wcześniej ostrzegać klienta,
promować oferty z krótkim czasem dostawy,
karać rankingowo sprzedawców z niskim SLA.

✓ B) Marketing

główne kampanie kierować na listopad i początek zimy,
dynamiczne ceny dla sport/household w wysokich miesiącach.

✓ C) Produkt

wzmacniać kategorie stable revenue: home, beauty, sport,
rozwijać long-tail (więcej sprzedawców, więcej mikroproduktów).